

N° 13.

Septdeenā, 25. Merz (6. April)

1872.

Maksa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 tar.

Rahditajs.

Cekschemmes sinas. No Rihgas: leddus iseeschana no daugawas, — eenahfich. no Kreewu-f. djellu-zelleem. No Widsemmes: zit willi no-
schaut. No Kurssemes: Weefibas walkars un lohpu-israhdischana
Dobbelē. No Pehterburgas: Keisera familija isreiejute, — pahre jauno
rekluschu buhschenu. No Kautosus: semmes-trihzeschana.

Mhrsemes sinas. No Wahzsemmes: biskapu patgalwiba. No
Franzijas: dachadas libbeles. No Italias: dumposchanas. No
Spanijas: nemeera sinas. No Turzijas: sultans tarjabs isreieft.
No Sremet-Amerikas: Japanas wehstneeki.

Jaanalabs sinas.

Kahds wahrs par wallobu un dfeedaschenu. Rihgas Lattu. beedri-
kas gadda-fwehiti 19ta Februar 1872. Eaglu darbi. Smilpis un Laure.
Usatjimaschana. Grammatu sinas. Teatera israhdischana Rihgas
Latweeschu beedribas nammā. Wiffeschana.

Peelikkumā. Maserade. Kā Anglu augstmanni dshwo. Indrika
lundfin! Leeziba.

Cekschemmes sinas.

No Rihgas. Scho pawaffar' muhsu daugawas
leddus tē pee Rihgas sahka us leiju dohtees tai
20ta Merz, pulkst. pufs weenā, pufsdeenā. Lai gan
leddus iseeschana wehl naw beigufehs, tomehr jaw
redsams, ka tas, kā sahjis, ar masu uhdeni un bez
khdahm breefmahm isees. Pee jauna tilta nepabeig-
teem stabbeem gan fshde notikka, bet ta ne kahda
leela un tilta buhweschenu ne mas nelaweschohst.

No Rihgas. Pahre wiffseem Kreewusemmes
djellu-zelleem Wahzu awises nefs schabdas sinas.
1871 gaddam beidsotees Kreewu walstē bijuschas
12,122 werstes djellu-zella, no ka 192 werstes froh-
nim peederroht. Peeminneta gaddā pa fcheem djellu-
zelleem braufuschi 18,046,718 reisneeki, un westi
881,886,153 puddi prezzu. Genemschana hijuse
94,812,497 rubli.

No Widsemmes. Widsemmes gubernijas awi-
ses lassam sinu, ka isgabjuschā 1871mā gaddā
Widsemme noschauti pawiffam 50 willi, prohti, 25
wezzi un 25 jauni. Warrowas apriki 11 wezzi, 10
jauni, Tehrpatas apr. 17 wezzi, 5 j., Fellines apr.
6 jauni, Esheles fallā 1 wezs, 4 jauni, Walkas
apr. 4 un Pehrnawas aprinki 2 wezzi.

No Kurssemes. Dohbeles muischas sahlē
29ta Februar Dohbeles dfeedataju kohris noturrejis
weefibas un teatera-walkaru.

Dohbelē tai 17ta, 18ta un 19ta Juni f. g. no-
turrehs lohpu israhdischenu, ko Kurssemes semkohpi-
bas beedriba isrihlohs. Israhdischanā peenems wis-
fadus pee semkohpibas waijadsigus lohpus, kā sirgus,
gohwis, aitas, zuhkas, putnus un sunaus. — Tais
paschās deenās israhdischanas plazzi buhs arri wais-
las lohpu tirgus; prohti, tē tahdi lohpi, kas waislā
derrigi un, warr buht, gohda-sihmes no Dohbeles sem-
kohpju beedribas nelahro, buhs isdohdami un pehr-
kani. — Wiffseem Kurssemes eedshwotajeem brihw
fawus darba wai waislas-lohpus un putnus fshē
peeteikt, atwest un gohda-sihmes deht israhdiht. —
Israhdischana notiks Dohbeles wezzā pilli, kur is-
rahdami lohpi tiks pajumtes eelohrteleti. Tirgus-
nauda jamaksa tiklai par tahdeem lohpeem, kas naw
israhdami, bet pahrdohdami ween. Teem jamaksa
par sirgu 1 rub., par gohwi 50 kap., par sifku lohpu
30 kap. — Pahre israhdameem lohpeem, kad tee arr
tiktu pahrdohiti, tirgus nauda naw jamaksa. — Is-
rahdischanas lantoris irr Brennera funga apteeki. —
Israhdamee lohpi ne wehlat kā libds 15to Mai ja-
pceiteiz pee Brenner funga, Dohbelē, kas irr israh-

difchanaſſes preekſchneekſ. (Bilnigakas ſinnas dohſim us preekſchu.)

No Pechterburgas. Jau ſinnam, ka augſta Keiſereene lihds ar Leelfirſteni Maria Alekſandromna 14tā Merz no ſchejenes us Livadiju aisreiſoja. 20tā Merz ſinnoja, ka 17tā Merz pulkt. 6½ wakkarā, augſtais Kungs un Keiſers lihds ar Wirtembergas Kehnineeni us Livadiju aisreiſojufchi un 18tā Merz jau aisſneegufchi Moſkawu, no kurrenes tuhlin tah-tal reiſojufchi. 21mā Merz telegrafs ſinnoja, ka 20tā Merz augſtais Keiſers, Keiſereene un Wirtembergas Kehnineene no Odeſſas us Livadiju aisreiſojufchi. No Livadijas 21mā Merz ſinnoja tā: Augſta Keiſeriſta familija ſchodeen laimigi ſchē eereiſoja. Pehz ſchahm ſinnahm muhſu Keiſers ar ſawu augſtu familiju taggad irr Livadijā, Krimmā.

No Pechterburgas atkal rakſta pahz to jaunu nahſamu rekrufſchu buhſchanu ſchahdas ſinnas: Atſwabbinafchana no rekrufſchu buhſchanas lihds ſchim effoht bijuſe til leela, ka no teem 30 millioneem wihrifſchkeem eedſihwotajeem Ciropas Kreewu walſtē (til weer ne Pinnōs un Pohlōs) peekta dalka palikufe ſwabada. Un kad tē wehl peeſkaihtoht to iſpiriſchanahs rekti, tad palikufe ſwabada weena zettorta dalka. Sinnams, ka pehz teem jauneem likkumeem, kad ikkatram karra-deeneſts jausneem, tahda atſwabbinafchana gan pabeigſees. Tomehr bes wiſſas atſwabbinafchanaſ arr newarreſchoht palikt. Wiſſpirmal jau tahdi zilweki, kam ſawa familija ja-us-turr' buhtoht tee pirnee, kas ja-atſwabbinā. Bes ta pee pirmahs ſafauſchanaſ buhtoht jalcek wehrā, zil mantas tam zilwekam, zil tahli tas mahziſees un kahda wianna dſihwes kahrta jeb ammatſ. Rommiſſijas beedru leelaka dalka dohna, ka tahdi ne-apprezeti wihrēſchi woi atraiſni, kam ſawas mah-jas, ko paſchi walda, zaur kreieſes rekrufſchu kommiſſijahm us weena gadda no ſafauſchanaſ atlaiſchami. To paſchu labbumu warroht nowehleht, kas tahdā paſchā kahrta buhdami kahdu andeli turroht (tomehr ne ſtipru dſchreenu frohgereem). — Pee ohtras atſwabbinafchanaſ kahrtaſ buhtu jaluhko us mahzibu, prohti kur? ko? un zil katrs mahziſees un pehz ta arri tahs atſwabbinafchanaſ- jeb atweegloſchanaſ roh-beſchāſ eedalliht. Tadeht nu ſchi kommiſſione noſpreedufe tā: Us lohſeſchānu teek aizinati jaunekki no wiſſadahm ſkohlāhm tai ſinnamā riſtigā laikā, bet deeneſtā til buhs ja-eſtāhjahs mahzēkeem no wid-dejahm ſkohlāhm, kad tee 22 gaddu wezzi, no gar-rihahm ſeminarijahm, lihds 24 gaddus wezzumā; augſtatu ſkohlū mahzēkeem un mahzibu kandidaſteem lihds 27 gaddeem un teem no garrigahm akademi-jahm un us frohna maſſu ſkohloteem, kas pa pro-ſefforeem ſataiſahs, eſtāhſchānahs deeneſti warr palikt lihds 28tam gaddam. Bil ilgi katram jadeen, pahz to kommiſſione ſpreedufe tā: teem, kas uni-verſitetēs, wai zittās 1mas klaſſes ſkohlās mahzi-juſchees, japaleek 1½ gaddus ihſtā deeneſtā un lihds

38tam dſihwes gaddam pee reſerwēs. Tahdeem, kas preekſchginnaſiumā, kreis-ſkohlās, wai zittās ſchahm lihdsigās ſkohlās mahziſchees, japaleek trihs gaddi deeneſtā un 12 gaddi pee reſerwēs. Teem, kas lau-ſchu-ſkohlās mahziſchreſ laſſiht un rakſiht, arri kahds labbums buhs wehlehts zaur deeneſta pah-ſinaſchānu un teem 4 gaddi japaleek ihſtā deeneſtā. Teem, kas naw ihſtee Kreemi, ſchis labbums teek til tad, kad tee proht kreewiſki runnaht un laſſiht.

No Kaukaſijas. Is Schemacha pilſſehtaſ ſinno, ka ſemmes-trihzeſchana tur wehl arween ploſ-fotees. Mahdotees tā, ka wiſſa pilſſehta palikſchoht par druppu laudſi, — eedſihwotaji pulkeem ween eijoht no turrenes prohjam.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahzſemmes. Wahzſemneeki patlabban ſawus leeldeenas ſwehtkus noſwehtijufchi, wehl ne-kahdus poliſtikas darbus naw eefahkufchi. Winnu awiſes weenadi ſinno pahz kattoku biſkapu patwar-raz darbeem un pahrmett mahzibu miniſteram, ka wiſch effoht par lehnu prett wihrēem, kas wal-di-bas likkumeem pretti darroht. Neſenn Kelnes erz-biſkaps effoht diwus profeſſorus, kas pahweſta ne-maldibai netizz, apdraudejis, ka tohs iſchkirſchoht no baſaižas draudſes. Sinnams, ka Pruhſchu wal-diſchanaſ tahdus warras-darbus nepalauf wiſ un tadeht likkufe biſkapu jautahht, kas tad ar to iſchkir-ſchānu notikſchoht? Us to nu biſkaps izgrohſidamees atbildejis tā: ſchahdu iſchkirſchānu gan nepaſluddina-ſchoht wiſ no kanzeles, bet zaur rakſteem tam iſ-ſchirtam peeſubtiſchoht. Tapat ſtrahdajoht arr zitti biſkapi. Walſts likkumi gan wehloht tizzibu ſabee-droſchānahm kahdu ſawu beedri apgrehziſas deht pahrmahziht, bet ne no baſaižas iſſleht tadeht, ka tam pahz kahdu tizzibas mahzibu zittadas dohmas. — Wahzſemmē, kur naw wiſ wiſſur kattoku wal-di-ſchanaſ, bet kur arri proteſtantu walſtes, biſkapeem ar ſawu prettineeku iſchkirſchānu no baſaižas drau-dſes, neisdohſees lahgā. Turpretti Franziā, kur patlabban wahja wal-diſchana, tur tee ſtrahdajoht pehz ſawas patikſchanaſ.

No Franziyas. Mehſ jau ſinnam, ka Fran-tſchi ſewi neturr' wiſ par uswarreteem un pahzſpeh-teem, jo uswarrami winni pawiffam ne effoht — bet winni effoht zaur ſaweem karra-waddoneem peewilti, jo ſchee tiſchi cenaidneekēem padewuſchees. Tadeht jau tee leelee karra-waddoni Maſ Mahong, Baſehn, Troſchih, taggad kā leelee blehſchi teek turrehti, ka nedrihtſt nemas parahditees un Frantschi brehz pehz winnu affinihm, ka winneem waijagohht to at-reebt. Taggad leelaiſ ſtrihdis pahz Mezzes ais-ſtahwetaju maſchalli Baſchnu, ko par tahdu wilt-neeku turra. Tomehr preekſch tam daudſ laudis winnu par ſawu deewekli turrejuſchi un dohmajufchi, ka tahdam wihrām nemas newarroht wiltees. Sin-nams, Napoleons pats gan us wianna wairs til lahga

prahthu neturrejis tapeh, ka tas Meksikā nebij wiffu isdarrijis peh, winna prahtha, — bet tadeht winnam draugu un aisstahwetaju bijufchi deesgan. Schee draugi taggad paliffufchi woi bes prahtha, kad dsird, ka Tjehrs un farra-ministeris, Basehnu bes kahda leela sohda gribboht palaiht. Tad nu til tahds warr usnemtees Frantscheem par farra-waddonu buht, kas jau eepreefsch sinn, ka winsch uswarrehs. Bet fur tad tahdi wibri lai atrohdamas? Napoleons arr' gan dohmaja, ka winsch uswarreschoht, bet ne ka. Redj nu, tahdeem wibreem Franzija naw wis pa-teiziga. — Ka Frantschōs pahwestam draugu un aisstahwetaju wairaf nekā fur zittur, to jau sinnam. Bet nu dsirdam, ka daschi prahthigi wibri tur arr pahr to runna zittadi. Winni salka: ka bislapi un pree-steeri dauds runna pahwestu aisstahwedami, pahr to naw ko brihnetees, jo tee wibri ar garrigu buhschanu darboda-mees, to tā atroh pareisi, ka pahwests sawu laizigu waldischanu atkal dabbutu sawu rohka. Bet preefsch mums tahda trakkofchana neleekahs wis buht par labbu, zaur ko warram ar Italiu nahrt stribde. Tas tā israhdamas, itt ka Franzijai to draugu buhtu jau pahr daudj un gruhthibu par mas. — Franzija effoht daudj tahdu politikeru, kas pahr to neko nebehdajohht, Franziju ar Italiu farihdiht us farra. Bet no tahdahm stribdehm nekahds labbums neiszeffotees. Tadeht labbakais padohms buhschoht tas, ka Franzija lai labbak dohmajohht us sewi nekā us pahwesta. — Wiltigam tehnu-semmes nodewejam un lischkim tiklai ihju brihtinu warr labbi klahtees, bet tad tas dabbutu sawu ihsto algu ne ween no teem, kam winsch klahde, bet arri no teem, kam winsch leekahs labbu darroht. Ka tas teefa, to taggad rehsam Franzija pee pagahjufcha laika Parihjes gubernatora Troschih. To wihru nupat Frantschi nehmuschees teefahht un nu taggad winnam sawas wainas preefschā leek. Winsch tad, kad keisers us farra aisgahjis, apnehmees ar wiffu ustizzibu keisereenei waldineezei buht par palihgu un aisstahwetaju; bet winsch to effoht apmahnejis, peewihlis, apmellojis, apnemdamees preefsch winnas waldischanas un ziltsgohda sawu dsihwibu nodohht un tomehr fleppen ar prettineekeem beedrojees; pat pehdejā deenā winsch wehl no rihta bijis Parihjes gubernators no keisera schecklastibas un wal-karā jau — sawai wiltibai par algu dabbutis pagaidu waldischanas presidenta gohdu. — Tē nu winsch wehlah atkal Parihsi peewihlis, drohfschinadams un eeteikdams, ka winni Wahzeeschus uswarreschoht un aisdsihfchoht, ar gohdu peedahwatu meera-derreschanu atpalkat raidijis un desmit deenas preefsch padohfschanahs wehl eedrohschinajees no pilssehtas iscet un eenaidneekeem uskrist, fur taf pats nebuht naw tizzejis, ka uswarrehs. u. t. pr. Ka tahds wihrs wehl taggad warroht galwu pazehlis drohschi staigaht un tautas aisstahwetaju widdū sehdeht un suhdsetees, ka winnam gohdu laupoht? — Wezzais Tjehrs newar-roht zeest, ka winna waldischanu wehl fangohht par

„pagaidu“ waldischanu, bet gribboht lai to turr' par ihstu un paleekamu waldischanu. Tomehr nesinn, ka to isdarriht, lai wiffi schim padohmam peekristu.

— Sinno, ka Alschihre aisnahlfufchi tee jaunee kolonisti no Esfases un Lotrinās, kas negribbeja palist Wahzu pawalstneeki. Salka arr, ka Marseljes ohstā wehl daudj familijas gaidohht us aiseeschanu, dabbutufchas dsirdeht, ka pirmal aisgahjufchee til labbi usnemti. Bet kad til gauzi eefchoht ar to weetu eeraddischanu, ka lihds schim, tad neeki ween buhschoht. Teikts, ka 100,000 puhra-weetas preefsch Esfasescheem un Lotrineescheem nosazzitas, bet fur tahs atrohdamas, us to neweens nesinnohht riktigi atbildeht.

No Italijas. Sinno, ka tur Wenedijas gubernija, diwōs aprinkōs pee semneekeem iszehlees dumpis. Gemeslis bijis tahds, ka senahht isdewis tahdu likkumu, kas aisleedj semneekeem peh, wezzu wezza eeradduma lihdomus lihst, tapeh, ka muischneeki taggad peh, jaunās wihses sawu muflainu un purwainu semmi istaisohht par derrigu. To nu semneeki dikti nehma par faunu un apnehmahs gudrinekus fungus aisdsiht un winnu laufus un mahjas isphohstih. Sinnam, ka nu waldischanai ar sawu warru wajjadseja stahtees widdū un nebehdneekus sawalbiht, fur daudj no teem tikka us nesinnamu laiku krahtinā eebahsti.

No Spanijas. Kahda Wahzsemmes jobku awise zeff preefschā rakstu, itt ka Spanijas kehnihsch to buhtu rakstijis Hohenzollern prinzim un fur tas tā salka: „Tu laikam buhfi manni apskaudis, ka Spanijas trohni es dabbutu, kas agrak tew bij wehlehts. Bet schinni laimē es nefur neatrohdu meeru, ruhpes manni mohza il deenas un es gauhschi wehletohs buht sawā weetā, jo taggad apskauschu Dewi.“ Tā nu arr teescham gan irr, jo Spaneeschu partijas kehniham nekahdu meeru nedohd, gribb winnu atkal raidiht prohjam un eetaisihht republiku. Nesenn telegrafs sinnoja, ka kehniheene jau fataisfotees us aisbraufschanu. Bif ilgi kehnihsch pats wehl warrehs turretees, to nesinn; laikam gan til ilgi wehl, kamehr kahdi farra-pulki winnam wehl buhs ustizzami. Nemeeri jau daschās weetas bij pazeh-lufchees. Leelakais trohfnis bijis Granadas pilssehtā, fur stribdis iszehlees starp birgermeisteri un gubernatori. Birgermeisters stribdedamees, fahjis runnahht us teem laudihm, kas us platscha bijufchi sapulzejufchees un tohs skutbinajis us dumpofchanohs. Gubernators atajzinaja schandaruz, bet no kauschu pulka teem 10 reis schahwa wirfū, us ko schandari ar schauschanu atbildeja un eewainoja daschus zilwekus. — Tē nu nemeerigajeem eemeflu deesgan: tee salka, ka ar waldischanas pawehli tā darrihts, fur neweens ne-effoht dumpojees un fur neweens ne-effoht bijis ar farra-eerohtscheem apbrunnohhts un fur tomehr 40 meerigi zilweki tikufchi zitti noschauti, zitti eewainoti. Schahdas sinnas pa semmi ispaustas jau ne ko labku nepastrahda.

No Turzijas sinno, ka sultans nodohmajis reisohjt us Franziju un schinni zekâ tas buhschoht arri Wahzjemmi apmekleht. — Agraf neweens sultans negahja fehrst us zittahm walstehm, bet taggadeji to darra jau par ohtreis.

No Seemel-Amerikas. Japanas keisars sawus wehstneekus us Ameriku un Ciropu suhtijis, arri rakstitu wehsti libds dewis, ar kurru winsch sabee-drotu walstu presidentu Grantu apswiezina, to nosaukdams par sawu brahli un labbu draugu. Winsch fakka: Pa wissu to nepahrsinnamu laiku, kad mehs zaur debbes schelastibu few to krohni effam eemantojusch, mehs nekad wehstneekus ne-effam suhtijusch tahm sinnamahm mums pasihstamahm walstehm. Taggad effam atsinnusch, ka tas laiks irr nahzis, sawus ustizamus ministerus tahm peesuhtht. Mehs teem dewusch brihw, pee zittahm waldischanahm un tautahm eet un tahm apleezinaht muhsu draudsihu prahtu. Tas laiks buhs drihs klahht, kad beigsees muhsu norunnas, ko ar sabeedrotahm walstehm agral effam notaisijusch. Mehs zerream schahs norunnas atjaunahht un pahrtaisiht ta, ka taggad waijag' un us tahdu wihsi palikt lihdsigi ar tahm jo wairak apgaismotahm tausehu tautahm, lai muhsu tauta sawas rektës un labklahschana warretu palikt pilniga. Japanas eeraddumi un darbi irr tik daschadi, ka sawu zerretu mehri newarr us reisi panahht. Mehs gribbam no zittu apgaismotu tautu eerikteh un mahzibahm iswehletees tahs, kas taggad mums wislabbaki derr, tad tahs pamasam peesawinaht, u. t. pr." — Tad nu, ka jau agraf sinnojiam, schee wehstneeki suhtiti us zittahm semmehm noskattitees, kas te wiss irr labs un derrigs, lai schee tad jo labbi to wissu warretu mahziht un eegrohshiht sawa semme arri.

Jannafahs sinnas.

No Berlins, 23. Merz (4. April). Keisars taggad pawissam atweffelosees, walts runnas-deenu patz eesahtschoht.

Spanija pee Kortesu iswehleschanas mas ween wairak tahdi iswehleti, kas us waldischanas pussi stabw. — Netahht no Madrides laupitaji isnehmusch tsel'zellan fleepdes un reisneekus aplaupijusch. — Pascha Madride us-eetas studdinascharas, kas laudis stubbina us dumpi. Arri Lugoâ, Gallizijas apriaki nemeers fazehlees.

— 22. Merz (3. April). Napoleons Londonë naudu teenejis leeliski.

Kahds wahrds par wallodu un dseedaschonu.

Walloda irr weena brihnischta, augsta, swehta un dahrga manta, ar ko mihtais Deews muhs zilwekus irr apdahwinajis. Zaur wallodu zilweks nahht pee atsichchanas un garra attihstinaschanahs; zaur wallodu zilweks fewim laizigu un garrigu gudribu smektahs; zaur wallodu zilweks isteiz sawas firds juschanas un dohmas, preekus un behdas; zaur wal-

lodu mehs apswiezinajam zits zittu; zaur wallodu daschas zeetas firdis teel laustas; zaur wallodu arri daschahrt dascha behdu-affarina teel noslauzita; zaur wallodu usrunna jauneklis sawu lihgamu; zaur wallodu isteiz mirreis sawas pehdejas wehleschanas. Walloda irr un paleel weena swehta, dahrga un augsta manta, ar ko Deews muhs zilwekus, wairak ne ka zittus raddijumus, irr apdahwinajis.

Pasaulë gan atrohdaht daudj un daschadas wal-lodas, tomehr ta mihtaka pahre wissahm irr ta walloda, kurrâ mehs dsimmusch un ko muhsu mihti wezzaki muhs audsinajohht runnajusch. To starpibu, kahda starp to wallodu, ko wehlat mahzijusches un starp to, ko behrni buhdami runnajusch, tad wiss labbaki warram nomanniht, kad mums isgaddahs kahdu laiku sweschas tautas un sweschas wallodas widdu dshwoht. Kad nu tur sweschumâ mums no nejausch sawa tehwu tehwu walloda aufis atskann, at zil mihtigi, zil gahrdi tad ta muhsu firdi speeschahs. Tadeht gan par welti buhs tohs dohmas, ka daschi zerre masaku tautu wallodas isnihzinaht un leelafahm tautahm peesawinaht. Par welti buhs tahs dohmas, ka arri mehs Latweesch nemas wairs tauta ne-effohht, bet tikfai weena tausehu kahrtâ jeb schkirra un tadeht arri muhsu mihtai Latweeschu wallodai waijagohht nihht un isputteht. Irr jau gan dsirdehts, ka leelas un warrenas tautas irr beiguschahs lihds ar winnu wallodu; bet tas irr notizis pehz pascha Deewa prahta; bet ko Deews nepakauj, to zilweki nespehj wis isnihzinaht. Bilwekam gan wissu warr atnemt, bet wallodu tee nespehj panemt; tadeht nekaisch nekas par to, ka daschi darbojahs, laj kahda walloda nihhtu; ja Deews to negribbehs, tad tee ne neeka ne-eespehs, bet zaur to jo wairak passtubbina katram sawu dahrgako pehrli, (wallodu) kohht un fargahht. Kohpsim arri mehs Latweesch sawu mihtu tehwu-tehwu wallodinu, par peeminnu muhsu wezz-tehweem un par gohdu paschi few. Zaur scho negribbu neweenam leegt, zittas sweschas wallodas mahzitees; labbi kuhu, ja mehs katris wairak wallodas mahzetum, jo kas gribb pasaulë wairak ko mahzitees un wairak ko redseht nekâ sawu tehwsemmiti ween, tam arri jo waijadsigas irr sweschas wallodas; tadeht kas ween spehj un warr, laj mahzahs zittu tautu wallodas. Bet tadeht, kad jau weenu jeb diwi no tahm ismahzijeas, laj nenizzina sawas tautas wallodu, jo kas sawu tautas wallodu nizzina, kas nizzina sawu tautu, patz fewi un mihtu Deewu.

Nu atkal kahdus wahridus par dseedaschonu. Dseedaschana ang un iszellahs is wallodas, jo ihfi sakohht, dseedaschonu warru eesaukt par weenu pehz mel-dina wihses skannedamu runnu. Tomehr kad mehs gribbam to dsittaki apskattihht, tad redsam, ka dseedaschana irr arri weena musika jeb isglibhota skanna. Ja nu katrai musikai jeb skannai irr tahds spehks, zilweka firdi aisgrahht, tad dseesmu skanna to wiss drihsal warr panahht, tadeht ka tur naw ween ta mehma

flanna dsirdama, bet tai dsirdami arri tee dsihwi wahrdi, no zilweta firds nahfufchi.

Tomehr brihnum's gan, ka weena un tapatti flanna weenreis zilweta firdi preezigu un obtreis behdigu padarra. Memsim par prohwi weenu basnizpulksteni. La sinnama pulkstena flanna taf paleet weenumehr weenada un tomehr zil ta patti weenada flanna naw zilwetu firdis preezinajusi un zil firdis ta naw behdinajusi. Kad jauneklis ar sawu lihgawinu, abbi kohpa, pirmoreis us Deewa-nammu steidsahs, af zil preezigi, zil falbi, zil jauki, zil mihligi un swehti tad ta pulkstena flanna jaunekla aufis flanneja! Winna kruhtis breeda no jaunahm mihlestibas juschanahm prett sawu lihgawinu, prett mihku Deewu, prett wiffu pasauli, — bet zil schebli, zil behdigi schi patti pulkstena flanna atkal tad schi wihra aufis flanneja, kad tas pehz kahdeem gaddeem sawu pirmdsimmuschu behriniu us smiltschu-kalninu pawaddija! Tad tas pirmais sitteens tur tohrni greefsahs la kahds abbeja puffe greefigs sohbins winna dwehsele; winna firds saplalka scho flannu eelaufoht un winna azzis peldeja affaras.

Ko nu schi par pulkstenu flannu runnaju, to paschu warram arri no zittahm flannahm un musikas fazziht. Bet ja nu tai mehmai flannai jau tahds spehks, preeziga zilweta firdi jo preezigu un behdiga zilweta firdi jo behdigatu padarriht, un daschlahrt tuhftohsch karrotajus, kas jau nogurrufchi lihds nahwei, padarra spehzigus la lauwas un paschus tohs mehms lohpinus warr usmuddinabt un preezigalus darriht, tad dseefmu musika jeb dseefmu-flanna, to wifslabbaki warr panahkt, tadeht la jau peeminnehts, tai lihds eet tee dsihwi wahrdi no zilweta firds nahfufchi.

Ka musikai un itt ihpaschi dseefmu-flannai tahds warrens spehks, to jau paschi pagani un wezzas tautas, wezzos laikos bij atsinuschas, tadeht arri tahs jau zensahs dseefmu flannu pawairoht un isglichtohht. Jau toris tee cewehrojufchi, ka ne ifkatra dseedaschana jau irr isglichtota flanna. Tas pats irr arri mums jafalka. Kad masais Mikkelihst us muhrischa tuppedsams, kahdus wahrdus pehz meldina wihses well, tad to jau newarram faukt par isglichtotu flannu; kad mehs schurp uu turp lauka dsirdam kahdus pehz meldina wihses kledsam un brehzam, tad to jau nesauksim par jauku dseedaschanu? Meistrabahst warra gabbals, neisdohd wifs tahdas jaukas flannas, kahdas no ta pascha metalla istrabahst pulkstens. Tapat tas irr ar dseedaschanu. Ja mehs gribbam sawu pehz meldina wihses flannedamu runnu par weenu musiku pataisihht, tad mums naw ne sweedri ne arri laiks pee tam jataupa. Mums zilwekem irr dohta gribbeschana un sapraschana un zaur scheem abbeem garra spehkeem mehs warram dauds, dauds ko panahkt. Bet la jau pee wiffahm leetahm pasauli, tapat arri pee dseedaschanas. Diwas rohtas muhscham to newarr isdarriht, to wairaf rohtas un wairaf spehki kohpa. La tad nu ne-

ween ahrsemme's, bet arri muhsu mihka tehwsemmite, Widsemme irr laudis sahlfufchi beedrotees us dseefmu-flannas pawairoshanu un isglichtofchanu. To redsam no tahm dseedaschanas-beedribahm, kas taggad gandrihs katra draudse tohp zeltas un gruntetas, un kurrahm tas tas mehrkis, dseefmu-flannu isplattihht starp saweem brahleem. Sinnams, katris eesahkums irr gruhts un tadeht ja nu arri wehl pee muhsu tautas-brahkeem ta dseefmu-flanna eesahkuma til jauki neslanmetu, la to pee wairaf mahzitahm tautahm dsirdeht dabujam, tad laj arri to nepeemirstam, ka ta leelaka dalka no muhsu dseedatajeem wehl peefkaitama pee to tehwu dehleem, lam nebij wis walkas ar dseefmu-flannas isglichtofchanu darbotees. Bet gohds Deewam un pateifschana mihtem walbinee-keem, kas par to irr gahdajufchi, ka arr: mums Latweescheem tahs diwi augstas un dahrgas tautu mantas, brihwiba un garra gaisma dahwinatas. Zaur schahm abbahm swehtahm un dahrgahm tautas mantibahm zerream arri mehs Latweeschi jo drihs us augstaka pakahpeena pazeltees. Bet sin-nams gan, ka neweenam zepti gaili mutte neskeen. Mums pascheem jadsennahs ar wiffceem spehkeem us preeltschu, un jastrahda ar tahdeem cerohtscheem, kas weenu tautu mohdina, zillina, un apgaismo; arri dseedaschanu warram par weenu tahdu cerohzi jeb lihdsekli peenemt. Dseedaschana arri paangstina weenu tautu. Jaukas dseefmas pazeltahs muhsu gars la ar ehrgla spahrneem us augfchu. Dseefmu-flanna lihgojahs weenai tautai preeki un behdas, tadeht mihki tautas-brahki, kohpsim arri muhsu tautä to jauku dseefmu-flannu. Laj atskann kalnos un leijas tehwu-tehwu dseefminas, kas nu pat pehdejös gaddös, zaur tauteschu mihlestibu un zeenifchanu few jo jauku isglichtotu flannu dabujufchas! laj aug un ispleh-schahs wiffur dseefmas un dseedataji — laj dseed wiffur Deewam par gohdu un few pascheem par preeku, jo

Tur, tur dseefmu-flanna walda,

Tur arr weenprahtiba miht;

Tur irr dsihwe jauts, falka,

Laimigs kas to spehki atsiht.

S u l i u s.

Nihgas Latw. beedribas gadda-swehtki 19ta Februar 1872.

(Skatt. N 10. Beigumä.)

Tad stahjabs runnataja weeta kahds lungs no Sessawas draudses Kurfemme un stahstija, ka wifsch Kurfemmes widdu effohht dsimmis un audsis, kas arr peederohht pee Baltijas gubernijahm. Winni scho weetu apsihmeohht par uppiti, kas ar sawu spirdsinadamu gaismu wifsaplahht tautu atspirofinoht, — lai gan eenaidneeki daudfinoht, ka zitti gribboht scho uppiti atkal aizdambeht, lai ta sawu swehtibu wair nepluhdinatu. — Deew's effohht gauscham labbi darrijis, ka mohdinajis tahdus wihrus, kas scho puhlinu usnehmuschees un gahdajufchi, ka Latweescheem iszehlfufschahs dseedaschanas-beedribas, teateri un tauteschi nahfufchi pee tahs atsihschanas, ka wairas newajagohht faunteez Latweescheem buht. Tit ween effohht janscheshlo, ka daschi no schahs darboschanahs atkal atrahwufchees.

Wai tad nekūhtu padēms ušcetams, tā to ūstidibu un ne-ūstīzīlu pēwīssam īsklīdīt īc. Tēc m dēht ta deena, turā wīss schahds lobtums eesahzēes, effoht augsti zeenis jama un — tadēht lai dīšwō 19. Fēbruar jo rēchjam spōhschi arri pēe Latwēschu tautas!

Pēh; ta farra-wīb; Zēhtab;schu ūstahjabs pēešchā un fōzījia: „Wēhs schīnnī wakkārā daut; laimes un wēffeli- bas effam ušdēhruschī wīssadāhm dīshwēs kahrtāhm, bet tomēhr weena kahrtā wehl palīkuse neaiēnemta un ta irr ta telwū-semmes aīstahwētaju kahrtā; tadēht saldatu kahrtāi wēffelibās, urred!“

Tad attal Pīl;schēhtneet f. ruanaia, ka scho 19to gaddu- ūmteni mehdsēht nosaukt par attīhstīschānāhs gadduūmteni, bet par tahdu nosaukšānu 20tais gadduūmtenis warretu teikt, ka meh; so sawā lepnībā darrījuschī; tadēht pēetīktu, tad meh; scho gaddu-ūmteni nosauktu par zīhnīschānāhs gadduūmteni u. t. p.

Thomson f. fōzījia: tur daut; runnājeht, tur daut; dēhmājeht, Wuh;u ratwēschu kēdrība effoht ta drūwa, pah; kurras sēschānu jārēezajāhs; tadēht schahd; s;wēht- fōs arween mehdsēht ūwīnneht kahda pawaddīta laīla reh- beschās. Scho eh; ušzēffēht, kahd; no tahlenēs nahzīs wēzīs teizīs: lai to kuhwējeht uš ūlīntī, ka wēhtrās to neargah;schōht. Un effoht ar wēhtra fāzēhlufēhs pašchā tāi nammā eēschā, kas tur dēesgan spēh;zīgī trakkōjuse, bet eh;la tal stahwēht. Par to nu tautāi gan effoht jārēe- zajāhs, ka Deew; til tah; palīhd;sejīs. Tadēht tautēschēem newāljogōht no nekahdāhm leelah; breesmah; baidītees fawās teh;wījās labbdā!

Kad pēhrfens dūh; un wēhtra kauz,
Ir johdi naktī gāifā kauz,
No ūnāudi tu wehl, Latwījā,
Tew teh;wījā irr jafarga!

Baur teh;schēem tā tā sībēns schāuj'
Kareiwu azzīs uggun' ūrkauj —
Būhs dēhli, kas paštahwīgī
Tew fargājōht mīrs fēh;tiģī. —

Uš dēbbēsm tee azzīs zēff
Un zerrības tur augšchup ūmēff;
Tee ūwēhre pēe tew turretees
Un ne kad no tew atstahtees. —

Kamehr wehl affīns lah;itē
Man ūltums irr un dwehsele;
Kamehr wehl mah;tes dēh;lus fāufs,
Būhs naidnēekam tē breesmīg; laufs.

To wēhstī strautī Daugawāi,
Kas eetēll' rīhta jubrīnai —
Un pateiz faules mah;mināi,
Ka wīh;ri wehl irr Latwījāi.

Tad brāhli nu uš Daugawu
Uš wīnnās kras;tu brangumu
Lai plewīnājāhs farrod;īnsch,
Lai ūp;ulgo muh;u seh;kenīnsch. —

Tad Bēesbardīs f. fōzījia: „Nu pat effoht dīrdejuschi pah; wēhtrāhm un aūfāhm runnājeht, — tahda wēhtra bijuse gauschi wāijādīgā lēeto. Ta wēhtra beedribāi daut; aug- lus nēffuse, tadēht tahdi auglīgī pēhrfoni lai dīshwōjōht!“

Bes schāhm tē īh;sumā pēemīnnetāhm runnāhm, wehl daut; un dāschadas bīja dīrdamas, kas wīssas uš schāhs kēe- drības meh;rlā dībīnājāhs un pa stāpah; dēedatāju kōhri jautī dēedāja ih;pāschī tautas dēesmas.

Dēedatāju kōhri mums schōreī; bīja tīk ween īschētri, pūh;ti beedribās kōhri;š, Wākrīna traud;ses jeb Senātana kōhri;š, Wēz;Pēebalgas sel;ris un Wīstrāulles kōhri;š, Sīr- nīgū pateizību un augstū laimī Latwēschu-beedribā wēhle schēem kōhreem un no ūrds pateizāhs, ka tee palīhd;sejuschi

tautas ūwēhtīkus tīk jautī pūschōht. — Gan buhtu wāi- rak kōhri no semmēhm atnāh;fuschī bet ūklādigas mēll- wāllōdas bīj īsdāud;sinājuschās, itt ka ūfāugu wēhtrās kuh;tu wīssu beedribū īsjāufuschās un ka tadēht wīssa wīnnu uāh;schāna kuh;toht wēh;ti.

Dh;trā deenā tāi 20tā Fēbruar pūl;stēn 2 pēh; pūsdēe- nas bīj kōnzerte, ko īstāīfjā tee jāu pēemīnnetī dēedatāju kōhri schahdā wīh;se:

1) „Es dēedu tawū mīh;libū“ īc. no Pēebalgas kōhra sem wāddōna Kōrnet.

2) „S;wēht; irr, ūwēht; irr tas Kung;“ īc. no Wīstrāul- les kōhra sem wāddōna Waldāu.

3) „Bīj dīwī kēhnīna behrnī“ īc. no Mārtin dr. kōhra sem wāddōna Spōhr.

4) „Kur mah;jo wānna wēitīna?“ īc. no Latw. beed; kōhra sem wāddōna Gāil.

5) „Alawēeru spēh;leschāna“ īc. no Pēter Schānzberg īf Pēebalgas.

10 min. stāpās-lāīk;.

6) „Dh;solī wehl Bāltījā“ īc. no Pēebalgas kōhra.

7) „Seemas ūwēg; kuffīu kuh;st“ īc. no Wāhrtin dr. kōhra.

8) „Līh;go laīwa uš ūhdēna“ īc. no Latw. beed; kōhra.

9) „Mājīnsch bīju, nered;seju, kad nomīrra teh;w; mah;minā īc.“ ar mūšīlī dēedatā no W. Spōhr

10) „Ar Deewū, mīh;la dīm;tenē“ īc. no Wīstr. kōhra.

Tah; pašchās deenas wakkārā pūl;st. 8 bīj bālle, — ar to schōreī; tee tautas-ūwēhtī pābeid;ah; un palīk; jāukā pēemīnnā wīssēem tē klāht bījuschēem pāteīf;gēem tautas draugeem.

Saglu darbi.

Kā wīssur pāfāulē irr no sagtu darbeem schīs un tas nēdarb; dīrdams, tā arri nu eēt pēe mums augsch- gāllā Kūrsemnēschēem. So schīnnī apgābbalā irr sagti warren wāirojuschēes. Bes ta pūlka ūrgu, kas scho ruddēni tē irr sagti, atroh;dāhs wehl zittī nē- schēh;ligī warras darbi zittās wēetās. Nau ilgī at- pakkat, kad Sūffējās mūschās wālst; teešās kam- bārī 3 nepāsh;stāmi teh;wīnī ap pūš;naktī eelāusū- schēes, un kāmbarā waktnēeku apzēetīnājuschī, ar d;sel;u stāngāhm īf mūh;ra laūsdāmi pāgāsta gālwās nāudu, kas tur māšā kāsītē effoht bījuse pāglāb- bātā, līht; 600 rublus īsnēmdāmi aīsbēhguschī proh- jāhm, — bes ka pēhdās wehl līhd; pāt schāi dēe- nāi buhtu fād;sh;tas. Tāpat ūsnēschu fāimnēekām zittā naktī irr tīk;fūfī kēh;ts īslāustā, kur pūlks dreh- bes ar gāllu — tā rah;dāhs pašchī Schīhdīnī īssāg- guschī, lai gan pēe kērschānās pašchī sagti irr aī- bēhguschī, tīkkāi ūrgu ar raggawāhm kēh;reju roh;klās atstāhdāmi. Bes ta wehl dīrd; schur un tur fāim- nēeku kēh;ttīs ūslāustās, kur zīt; līhd; dīwī bīrkawās līnnu irr pāspēh;lējīs. Kā rah;dāhs, tad no pašchās draud;ses gan sagti nēbūhs wīz bījuschī, bet schāh;di kāmānt;schīlī mūhs aīswēen meh;ds; apmēllēht no aī- roh;beschnēeku Lēīschu pūffēs. ūf. kas gan ūklāttīhs tah; nōpūhtās un affārās, ko schāh;di bēndē-māīf; apkāhrt kēh;sdāmi gōhd;gēem kōudīm meh;ds; ūschraut, ka nēwēens fawās māntās dēht nēwarr droh;sch; buht — Gāīfma taggād gōhd; Deewām wīssur jo wāīrak īspēh;schāhs un tātschu schī gāīfma nēwarr un nēwarr kum;sh;bu un wīnnās nēgantnēeku warrās- dārbūš wehl ūšwārēht. Sbrg.

Swilpis un Laure.

Swilpis. Oh, Laure, fur nu? Na, kad ween-reis atkal tewi ceraudsijs, tad jau garram netiksi. Luhl, wai neredsi, fur wihriensch tik laipnigi sehsh us muzzinas un peedahwa firdsfahles. Ge-cesim un parunnasimees.

Laure. Ah, Swilpiht! jau isgi es pehz Lewis arr esmu mellejis un jau dohmaja, ka Tu tapat buhji pasuddis, ka schim brihscham muhsu Behteris un Tschaukste. Deews sinn, fur tee gallu nehmuhschi; neko wairs pahr winneem nedsird jau dauds neddekas.

Swilpis. Wai ta? Luhl, es jau wairak ka gabdu Nihga nebiju; tu tak sinni, ka aisbrauzu pa matrohji lihds ar fuggi us Spaniju, no turrenes us Franziju; bet kad muhsu fuggis ruddeni aiskawejahs pahrnahkt, tad palikka Lihbekä us seams duffu un es, — no garra laika mohzihts, reis nehmohts zekku mehroht us mahjahm un — ka pats redsi, riktigi esmu pahrnahzis.

Laure. Ak tawu garru zekku, no Lihbekas lihds fchejeni! nu, te tu gan katru frohgu buhji apmeklejis un isprohwejis, kahds kurrä tas sihwais.

Swilpis. Ko nu muldi par sihwo! wiffur ta patte nelaima ar to bairiti ka te; sihwo dsert effoht launs, bet ar bairiti pekehsitees, tas jau zitta leeta.

Laure. Tu tak buhji nahkdams apmeklejis Klaipehdu, jeb Mehmesi — falki, ka tur nu stahw? Krimmas karra-lailä, kad turp brauzam ar sawahm prezahm, tee laudis tur bij itt lepni un sahka warreni ziliatees, ta, ka, ja us preefschu ta irr gahjis, teem waijag dikti baggateem buht.

Swilpis. Ja, tas bij tai laika; bet fur tad nu wairs taggad! Klaipehda naw wis wairs dauds augstak kaphuse; andele nehmuhs sawu agraku zekku. Taggad wissa dahrsiba tur atkal beigusehs un pat muhsu Kursemmes frohgös, fur toreis par porziju tehjas bij ja-aismaksä baltais rublis, taggad par farkano grivnu warri dsert pilnu wehderu.

Laure. Tä ta. Salki man, wai tad tas teesa, ka awijes melsch, ka Spaneeschi ar sawu jauno fehniu ne-effoht meerä? Kas tad tam wainas?

Swilpis. Lauriht, kad tu to gribbi gruntigi saprast, tad tew teescham jabrauz us Spaniju, pascham to dsirdeht un redseht. Spaneeschi irr firdigi laudis, bet par nelaimi wehl dauds tumschi. Kad tu tur ce-cesi trakteeri fur kahds pulls tahdu duhschigu tehwinu preefschä, kas runnahs un wainohs fehniu un tu gudrats buhdams, raudsihi tohs pahrunnahkt un parahdiht, ka tee aplam runna, nu, fo tee tad darrihs?

Laure. Nu, sadohs pa ausi un isfweedihz ahra.

Swilpis. Pee mums gan ta darritu muhsu brammani, bet tur tew tuhlin dunzis ribbas, — eij tad sawu taisnibu melleht zittä pasaulä.

Laure. Wai traks! Baur fo tad tur tee laudis tahdi neganti? Kas pee ta wainigs?

Swilpis. Tumsiba wainiga. Tadeht, kas starp tahdeem tehwineem tizzis, tam ir negribboscham

lihds jadseeb ta patte djeefma. — Kur wren laudis wairak apgaismoti un fur katrä draudse ffohla, tur ta nenoteel wis. Uz preefschu tew dauds wairak fo stahstischi par saweem peedshwojumeem.

Isaijinashana.

Nihgas Latweeschu labdarrihschinas-beedriba schogadd' sawu **islohsechanu** noturrehs **2trä April deenä**. — Kad nu schahs beedribas leelaka eenahshana irr no schahdas islohsechanas, tad ta pasemmigi lihds katru zilwejibas draugu, lai mihligä prahti kahdas islohsejamas dahwanas pasneesd un lai palihds pee lohshu pahroohshanas. Beram drohschi, ka ifkatris, kas jian, kahds schahs beedribas mehrtis irr un zil kochti waijadstiz mihlestiba-darbu strahdaht pee nabbageem, wahjeem, nespehzigeem un truhkumu zeeidameem, ne-atrausees sawu rohku pasneegt. — Islohsejamas leetas warr nozoht pee komitejas dahmahm, jeb arri Latweeschu beedribas nammä pee ekonomia, fur arri tahs lohjes warr dabbuht, kas maksä 20 kap. gabbalz. Wes ta lohjes warr dabbuht Nihgä Kamarin fungu bohde pee rahtuscha, Behsis pee kohpmanna Lukaschewig un Zelgawä pee grahmatu-sehjeja un pahrdeweja Schablowski, Mattolu-eelä. Islohsejamas leetas, furru starpä arri tahs no augsta Keisera familijas preefsch islohsechanas dahwinatas leetas, no 30ta Merz lihds islohsechanas deenai Latweeschu beedribas nammä leelajä sahle buhs isliktas, fur katris tahs warrehs apstattiht. Arri pee Plates funga warr schahs lohjes dabbuht.

Grahmatu sinnas.

Pee Mahjas weefa drikketaja Ernst Platez nupat palikka gattawa un wiffas grahmatu bohdes irr dabbaajama schahda jauna grabmatina:

Appafsch Seemas-fwehtku-eglites. fo klauffzeem behneem par lusti un mahzibu farakstijis G. Dünzberg. Dytra dalka. 1872. 123 lapp. pusses 16niski. Mafsa 20 kap.

Brahli Busch apgahdajuschu un wiffas grahmatu bohdes dabujams:

Majais Ahboku dahrsneeks, jeb pamahzishana, ka neween angku-kohti no sehklam audsejani, pohtejani re. re., bet arri wehl dauds zittas derrigis mahzibas. Nr 47 bildehm farakstija S. Klewers, Nihgä, 1872. — Mafsa plahnä papihra wahkä 40 kap. un stiprä wahkä 50 kap. fudr.

Teatera israhdischana Nihgas Latweeschu beedribas nammä.

Swehtdeen, 26. Merz 1872. No jauna fagattawota: **Lihjina,** jeb **pilssehtneeks us laufeem.** Zohku spehle weenä zehleenä no P. Plawneeka. Behz tam pirmo reii: **Meitas puhrs.** Zohku spehle weenä zehleenä no A. Apfehnh. Platschu zenna ka arweenu. Gefahkums pulkst. 7 wakkarä. Nihgas Latw. labbd. beedr. komiteja.

Wiffeschana.

No Mastawas mums sinne, ka „Mahjas weefa“ 10tä nummeri, 78tä la. pas puse, tai apweiqinashana no Mastawas Latweeschem us Nihgas Latw. beedr. gadda-fwehtleem, esohi miffes no Kreewa wallodas tullojoh to wahreu „apwano“ par „uszihiti“, fur jafalka „draudsihi“, ta, ka ta teizeenam waijaeseja stanneht: „stahweet zeechi, stahdajet prahitigi un draudsihi.“ — Pee scha miffesuma naw ne „Mahjas weefa“ redattehs, ne arri drufferis wainigi, jo winneem fchi telegramma jau pahrtallota nahza rohä. Red.

Atbildedams redaktehs: A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Dypes pagasta ffohlmeisteri melle. Draufes ffolklas wazibu praffihs, ir Wabju un kreenu walloru. Pse Dypfalna mahzitaja lai peeteizals gribbetaji ar sawahm leezibahtm lihsf 26. Merz f. g. Par lobni dubs ffohlmeisterani ta jauna, wehl mas eestradata semme, tas par 7 dahldeereem wehrteta, no muifchas mescha remanota. Pittus pagasta behrnus par libdshibu warr peenemt laht, zit rubmes atliks. Ja wogasta ffrishwera ammatu peenems laht, wehl 60 rubl. lohnes dabbuhs. 1

Par sinnu.

Wiffeem, pee faweenra Lehdurgas-Murkafschu-Lehdes- un Lehdurgas mahzitaja muifchas pagasta peeberrigeem Rihga dshwodameem pagasta lohjeleem, zaur scho teel sinnamd darrihts, la weeglas iddarrihchanas deht, pagasta wezzalais lihsf ar pag. ffrishweri tai 28. un 29. April f. g. buhs Rihga Ceeta Wanaqa mahjweeta un scho pagastu lohjeleem prett iltigu malkafschanas nolhdinafchanu jaunns passet us nahlofchu gaddu tublin turpat isdohs. Lehdurgas pagastnamma, tai 20. Merz 1872.

Weens frohna-deenesineeks, las lilkumus un wiffu teefas-buhfchanu labbi preht un jau daschu gaddu ar teefas-lectahm tillufchi darbojees, peedahwajabs, latram ar yarohmu us to ustizigato palihdseht. Kohretelis: Pechterburgas Ubr-Rihga, leela Aleksander-eela N 69, weenu treppi us augfchu. 2

Lamineeli ar sawahm laiwahm, las gribb usnentees iklaustus akmenus scho waffar no Saltafils kalku zpla, Kursemmes rufsi, us Rihgu laist, lai peeteizabs Dohles folla, Taurites mahja.

Latba semmes renteschana,

Pechterburgas gubernija, Pechterhofes kreise, firsa Engalitscha muncha, Worenna, ur sawahm 100 famlijahm weetas. Gattawa semme malka 6 rubl. deffitina, nestradata lahduis gaddus bes malkas teel dohwata. Klaptalas sinnas: Herep-rodek. ybada 20h штокъ, через Каскова, Вoponeк. волоок. ynp. П. Мейнепы. 1

Lee, las gribb labbu semmi us pufagraudu apstrahdashanu nemt, warr notafischanas deht drishumä pee Listu muifchas pag. wozzaka peeteikteez.

Appalsch Lihwes muifchas, Bauskas kreise, Waldohnes basnizas draufse, ir weenas femneeku mahjas us rent isdohamas. Meldeetees warr pee muifchos waltischanas. 2

Ea mahja Mesl. Ubr-Rihga, Artelieri-eela N 11 ir pahrohdama. Klaptalas sinnas turpat pee jainneezes.

Dwas teelas fastce, weens no ohjela-lohla, abbas ar dshli apstas; weens keizeets ehdamugalds ar dwechun klappihm, furrus eegrufst warr, ir pahrohdami leela Aleksander-eela N 18, 1 tr. us augfchu, ee-eefchana no sehtas russtis.

Chrgelnu taisituwe Leepaja.

Zeenigeem mahzitajeem, ffohlu-preeffschneekeem un ffohlotajeem darru padewigi sinnamu, la es usnemmohs par mehrenu malku kreetni taisiht un gattawas fur waijadshigs nodeht diwi, trihs- un tschetrbalsigas ffohlas-ehrgeles ar un bes pedales. — Arri usnemmohs buhweht basnizas-ehrgeles no daschada leeluma.

Kahrlis Aleksanders Herrmann,
ehrgelnu buhwetajs. 1

Olaines mescha aprinki, pee Selgawas leelzella. Ballofchu trohgam pretti, ir no Furgeem f. g. smehte isdohdama. — Klaptalas sinnas meschafarga mahja.

Pirmas fortes
petrolemmu
par 25 kap. par stohpu warr dabbuht Behsis, Peterfona tantori un jaunä stuhra-bohde. 3

Sauna
fahls- un filku-magasihna
no
Geck un beedra.

Rihgä,
Pechterb. Ubr-Rihgä, Kalku-eela N 7
pee Kalnina (Kustig) mahju-weetas.

Is sawas bohdes mehs peefohlam par lomato tirgu, la: leddaino fahli, alminu fahli, mallo balto fahli, filtes, lassiu, zulkuru, seepes, swizzes, dedsinajamo elju, petrolejumu, lampas, ffrischfus, lappitabaku, smalku tabaku un wiffadas fortes ziggarus un t. pr.

Wuhfu grabmatu-bohde un biblioteka atrohdabs taggad Kalku- un Smilfchu-eelas stuhri Nr. 39, Lyra wihnu-pagrabam pretti, pee Smilfchuwahrteem. **Brahli Busch.**

Nr. 1.
Ittin labbas dihgstofchas fehlas teel pahrohdas par lehtu tirgu un ar pilnigu swarru us daugawas tirgu, pretti kreenu andelmanneem, pee pirma fehtu galba.

Ca pulkstenu-bohde
leela Bilz-eela N 20 murpat dabbuja leelu krahjumu un peedahwa par appalscha n innetu wiffulehtafu zenuu selta un fudraba lefcha-pullstenu, regulatorus, Amerikaneeschu, Franzuschu, Melnmeschas (Schwarzwälder) feena- un usmehdinaschanas-pullstenu; selta, fudraba un jaunselta pullstena aisthegus un pullstena lehdes un t. pr., par furreu ristigu lefchanu galwo pilsehtas pullstenu-tashtajs N. Vera; fudraba zilinder-pullstenu no 7 1/2 rubl. fahli, entura-pullst. no 12 r. fahli, selta dahma-pullst. no 18 rubl. fahli, selta lunga pullst. no 25 rubl. fahli, Melnmescha feena-pullstenu ar usmehdichanu par 1 r. 75 f. gab-bala, ar fitumu par 3 rub. gab-bala, leelalus ar fitumu par 3 r. 75 kap. gab. Renowilltus usmehdinaschanas-pullstenu par 1 r. gab., malkas ar fitumu par 1 r. 70 kap. gab., leelalus par 2 rub. gab-bala.

Sweedru sehwellohzinus
no daschadahm fortehm pahrohd 2
Leopd. Kestner,
pretti radtusim, Sengbusch mahja.

Ollandeeschu pulweris
preefch dshju un audella ballinaschanas ir dabujams pee **C. Göpfer, Selgawa.** 3

Weens klaweeris (Harmonium) ir par 75 r. pahrohdams Mosk. Ubr-Rihgä, Jaun-eela N 30, 1 tr. us augfchu, pa kreiso rehku.

Kaugeru walts mahja ir klaweeres (Flügel), pehz taggadejas mohdes buhwetas, 6 1/4 otiafes leelas, pahrohdamas. 1

Wirts-flohtes teel pirtas un labbi malfatas "Jauna pirti" pee **J. Beresow.**

Leelakais krahjums schuhjamu maschinu

preefch ffohdereem un t. pr. no 65—100 rubl. f. un malkas ar rohku greefchamas par 35 rubl., la arri preefch jainneezechu no 16 rubl. f. fahloht. — Preefch wiffahm maschinehm mehs wairaf gaddus pilnigi galwojam un peefuhdam bez malkas us pagehreschanu zenna-rahditajus ar bildehm.

Pühr un Zimmerthal,
Rihgä, leela Smilfchu-eela Nr. 7. 7

Masterade.

(Ballé.)

Raimunds nahza deedams no darba mahjâ un metta sawas wella — gribbeju teift: mellas drehbes laktâ, jo winsch bij skursten flauzitajs; pehz tam gehrbahs tibri. Schobrihd arri cenahza Raimunda darba-beedris Kwintjahnis, tohti lustigs puifa, kas johku ne kad nepohstija.

„Wai wezzo redseji?“ Raimunds praffidams pee speegeta stahweja un bruhnus mattus kemmeja.

„Redseht gan redseju, bet netilku runnais,“ Kwintjahnis atbildeja.

„Kahds wezzais isskattijahs?“

„Preezigs.“

„Smulki! Tad warram gan to prohweht.“

„Kas Tew prahâ?“

Raimunds puzeschanohs beidsis johzigi fmaididams sawam darba-beedram azzis skattijahs fazzidams:

„Gribbu scho nakt us balli eet. Ta masa trakka Spurtsche, ar to mehs jau daudsreis fatikkamees, dsibrabs arri nahkt; winna buhschoht par tschigganeeti isgebrôtees. . . Winna praffijuse, wai es ar buhschoht nahkt. Nu Tu tal prohti?“

„Bet to Laws tehws teiks? Wai to jau aismirsi, ka winsch isgahjuschu gadd' masterades balles ne azzu gallâ newarreja eeredseht? Winsch dsibrabs sawai meitai sprandu laust, ja eedrihstetohs us tahdam ballem eet un tahdus fatana-preekus baudiht.“

„Wezzajam par laimi ne weenas meitas naw,“ Raimunds teiza, „un tas winnam prahâ nenahks, sawam weenigam dehlam sprandu laust, lai gan daudsreis tâ lahjis ruh.“

„Bet Tu jau daudsreis ta darri, ka winnam jaruh. Us kurru balli tad eesi?“

„Tur, tur warr brihwal padshwotees.“

„Ne tabl no Smiltschu wahrteem? . . . Tad finnam. . .“

„Buhz wezzais gluschi pretti, Tu dohma?“

„Irr par tablu! . . . un til lihds puss naktei warr buht dabbusim wakkas!“ Raimunds it skaffi pafmehjees teiza:

„Wai dohma, ka wezza luhgfschohs, lai lauj eet, tas man ne prahâ nenah!“

„Tad mums gluschi meerigi mahjâs japaleek, jo pulksten desmitôs Laws bahrdsigais tehws pats durwis aisslehdj un nemm atflehgü pee fewis, wai tam, kas ap to laiku jau mahjâs naw!“

„Tew taisniba. Bet rau, tapehz ka winsch til zeeschi pee fahrtibas turrabs, mums arri labbi isdohsees. Kad 11tôs ballé teefam, buhs laika deesgan. Preefsch scha laika ballé wehl ne ka naw.“

„Tad mums buhs zaur skursteni jaleen,“ Kwintjahnis teiza un palikka gluschi dohmigs.

„Weenazzis!“ Raimunds eesauzahs. „Wai naw turu pee muhsu lohga leepas, fur jarrôs dehta weenu

gallu un us lohga ohtru warram list? Dohmaju, kahpeleht mehs tal prohtam, un buhtu pa wissam no nelaimes apsehsti, ja newarretu lihds leepai tift.“

Kwintjahniam patikka gan lihdsi eet, bet wehl tam kas prahâ schahwahs.

„Tee noputtinajami nakts-waktneeki,“ winsch behdigi fazzija. „Kur til kahds kohks, tur kahds atspeedees stahw.“

„Gan ar teem tiffim gallâ. Ja pahri rubku ne taupifim, tad winni mums wehl palihdsch.“

Ir Kwintjahniam taggad smeekli nahza; winsch nehma azzu-mehru no lohga lihds leepai un apluhfoja to beesu dehti, to Raimunds no gultas appatfchas iswilka.

„Geschu lihds,“ winsch zeeschi apnemdamees teiza.

„Kâ tad gehrbimees?“

„Tilkai skaidrâs balles drehbes. Kadekt lai mihtaka manni til ilgi mekle. Jo ahtrat fateekamees, jo ilgal warram palustetees. Pulksten tschetrôs buhsim atkal gultâ, un kad wezzais Gschôs augschâ zels, eesim tee pirmee pee darba.“

„Tomehr nakts-waktneeku deht waijaga labbi apdrohschinatees; tee isptahpatu, kad muhsu wezzis tilta-gallâ winnus bischliht eesilditu; labbôs prahôs winnam pahra schoppenu*) naw schehl.“

„Gahdaschu jau pee laika, ka dabuju isgulletees. Teifschu, ka stilbu nobrahju! wetscham tas buhs schehl, jo agrakôs gaddôs winnam pafscham tâ gahjis.“

„Bet to mahte fazzih?“

„Neteiks ne ka,“ Raimunds drohschi atbildeja. Durwu pulkstens noskannajahs, un stipri sohki lihds ar rupju balsu bij dsirdami.

„Tehws,“ Raimunds teiza, „leekahs gauhschi isfaljis. Steigsimees, ka pirmee pee wakkarinahm efsam, eekam muhs sau!“

Dhlenbuck bij baggats skursten-flauzitajs, un tapehz, ka bij stipris un drohsch, to eezehla par kommanderi pee ugguns-dsehschanas-beedribas. Ir Raimundu, sawu dehlu, winnam daudsreis sribdinsch bij. Wezzais Dhlenbuck bij zaur zaurim gohda-wihrs bet zeets lihds pat rupjibai. Dehls tahds pats, jo ahbols nekriht tablu no — humbeeru kohka. Wezzais Dhlenbuck gahja diwi reises par deenu wihnusi, kur ar draugeem un pafshstameem isrunnajahs. Bet kad Raimunds schinni leetâ schla tehwa pehdâs miht, tad zehlahs sribdinsch! kad nu abbi Dhlenbucki tâ bij isbadijuschees, tad sneedsa weens ohtram rohku, un tehws gahja wihnusi, gribbedams dusmas remdinah.

Wakkarinâs Raimunds subdsejahs, ka effoht stilbu nobrahjis. Wezzais dehlu noschehlodams teiza lai agrak pee meera eijoht. Kwintjahnis tâ jau raddeneeks — winsch bij Dhlenbuckam mahsas-dehls

*) Schoppens—allus glahse.

— gahja Raimundam lihdsi, lai tam weenam pafcham naw garsch laifs.

Wallarâ, eerastâ stundâ, fkursten-flauzitaj meisters gahja us wihnusi. Tê atnahzis winsch pa to schauru un garru istabu pa preefschu no weena galla us ehtru staigaja; zeppure winnam weenad wairaf us pakauscha, nekâ us peeres stahweja. Tâ wezzis pee schenka-galda nostahjabs, speeda mugguru pee feenas, lifka lahjas frusteem un tad rohku issteepis prassija:

„Schoppen allus!“ Scho allus glahsi winsch us trim malkeem istuffchoja, stary katru druszin atpubhdamees, runnaja kahdus pahri wahrdus ar wihnuschneeku, jeb, ar pasihstameem runnadams, staigaja atkal pa garro istabu. Par kahdu brihtinu atkal tâpat runnadams un nostahdamees prassija:

„Schoppen allus!“

Wehl ne weens nebij redsejis, ka Dhlenbuz apfehdees jeb bes zeppurez hijis. Liffahs, ka zeppure winnam pee pakauscha pee-auguse. Tschetrus schopenus winsch katru wallar us tahdu wihsi isdsehra, un tas notiffa gluschi meerigi. Pee tam winsch ar zitteem farunnajahs par dasch daschadahm leetahm un nefaskaitahs ne kad, ja kahds pretti runnaja, lai gan sawa spreeduma ne buht negrohsija. Preefsch pulksten desmitteem dsehra beidsamu schoppenti un zeppurei rohku peelitdams dewa labbu nakti, tad aireja us mahjahm.

Pulkstens wehl nebij desmit nosittis, kad abbi jaunekki, dsirdeja, ka namma durwis aisslehdsâ.

„Taf weenreis!“ Raimunds preezigi dwaichu willdams teiza. Gaidisim wehl peerendel stundu, tad warram laiftees prohjam!“

„Laifs jau irr. Wan aulstums eet pahr kauleem, ka sohbi ween klaudf. Warr buht fahls atkal falt.“

„Rebuhthu wis pa praham. Us sawa zetta newarram dauds drehbu lihdsi nemt. So plahnaks apgehrbs, jo weeglat buhs, pehzak pa leepu us augfchu schtuhft.“

„Noputtinajams zelsch! Kâ bilfes un prakkas pehz tam isfkattifees.“

„Nekaisch ne kas! Gan drehbes ar birsti notihrisim . . . Kusfch! . . . wezzais aisslehds kambar durwis . . . Ak kad Tu sinnatu, man til teescham, ka es sawa pahrgalwiga tehwa pahrgalwigs dehls effu, gribbu scho nakt istrakfotees, kamehr deefgan!“

Dsirdeja naktis waktneekus sem lohgeem staigajoh; nu wehl druszin nogaidija, kamehr tee aissgahja, tad lohgu atwehruschchi taifija laipu lihds leepai un kâ lakki bij drihs kohkâ un semmê. Nu bij abbeem wissu zetta ko smeetees. Waijadseja ahtri eet, jo fahla brihnum brangi falt un zelsch labbu wersti garsch. Wifs labbi isdewahs. Liffa balles fahle, un Raimunds atradda sawu mihlako. Anna til gribbeja tapehz ar Raimundu fatiktees, lai war-

retu pastahstih, ka winnas tehws, tas alweneeks, t. i. tahds ammatneeks, kas no alwas daschadas leetas taifa — ar ween no Raimunda labbu ween runnajoht un warroht zerrecht, ka buhschoht gan meerâ. Tadeht taggad dauds nedanzaja. Kahds pulzinsch pasihstamu sarahdahs kohpâ. Scheem arri to noslehpumu isstahstija, par ko tad wiffi gahrbi isfmejhabs. Us tahdu wihsi laifs ahtri aistezeja, un pulkstens jau bij trihs. Raimunds apnehmahs, zif ween ahtri warr, sawu nodohmu alwneekam sinnamu darriht un schkibrabs no Annas, kas ar diwahm raddeneezehm us mahjahm gahja.

(Us preefschu wehl.)

Kâ Anglu augstmanni dsihwo.

Runnas-deenahm, t. i. parlamente fahfotees, augstahs ziltis dohdahs us Londoni. Ko winni tur melle? Winni gribb walidht, jeb kad to newarr, ar teem tuhstosch parlaments kungeem melle waldischanas darrischanâs celaištees. Anglu augstmannu beedribai“ irr ehrmigas darrischanas. Ministeri un winnu appalschneeki dabbu gan dauds nau-das un bes tam wehl il gaddus no budschetes (Budget) = walsts rehkina, kahdi 80 millioni mahrzinu sawa starpâ jaballa — tê apdohma, ka 80 millioni mahrzinu irr wairaf kâ 500 fimts millionu rubku bet tee ihstee parlamentes liffumu zehleji, kas feschu mebneschu starpâ il naktis lihds pulksten 12, 2, 3, 4 sehbd, runna, runnas klaufahs un spreesch, zauru deenu tuhstoscheem grahmatu, luhgschanas-rafstus un subtitohs fanemm — fehce lungi wissu to darra neween par wolti, bet wehl tuhstoscheem naudas dohd teem, kas winnus par parlamentes kungeem = runnas-wihreem, zelt, lai til warretu pee waldischanas ammata kkuht.

Sazzijahm, ka winni to darbu par wolti strahda, bet — „kur malku zehrt, tur atlezz skaidas.“ Parlamente, kâ Kobdens scheem kungeem azzis fazzija, un flaidri peerahdija — parlamente irr birscha un bohde, kur ar labbahm weetahm gohda-wahrdeem, brihwibahm un pakauschanahm, palihdsibas-naudahm un pat ar sawahm meitahm, kâ ar kahdu prezzi andelejahs. Lai gan tas liffumôs nestahw, tomehr katris parlamentes funks us tam dsennahs, lai warretu labbu daku no teem 500 millioneem dabuh, no kam waldischanas fungi zaur laudim teel usturreti. Wes tam gaddahs kahds darbs preefsch walsts isdarrams, tur arri kahds graffis atlezz, jeb usnemmm walsts deenestâ kahdu ammatu, kur kahdi 25 lihds 40 tuhstoschi rubki eenahf. Nedsams, ka parlamentes wihri bes kahdas atlihdsinaschanas par sawu grubtu darbu, ja taupigi, warr gluschi labbi istikt, kad apdohma, ka labbs pulks zittu millionu no daschadahm nodohschanahm parlamentei paleef.

Us kahdu wihsi tas noteef, to newarram sinnaht; tee irr noslehpumi, jo par to zeesch wiffi parlamentes fungi kluffu.

Teem desmit tuhstoscheem wijs augstakeem leel-
manneem, kas Anglus walda, pascheem pa-
foul dauds mantibas. Kahdeem desmit zilts wirts-
neekem eenahf if gaddus weens millions mahrzinu,
muhsu naudā kahdi septini milliōni rubtu. Ja-ap-
dohma, ka ta til eenahfchana par weenu gaddu,
rentes no kapitala; zil tad nu buhs kapitala pats
leels? Isrehkinajuschi, ka 30 pamelijahm no milliōna
libds 100 tuhstoschahm mahrzinahm eenahfchana.
Pehz tam skaitami 100 Krehsuschi — (Krehsus
bij wezds laikds lohti baggats kehniensch, — kas
if gaddus no 50 tuhstosch libds 100 tuhstoschahm
mahrzinahm sterliu eenemm un daschkahrt wehl
wairaf isdohd. Weenam gaddijahs, preefsch kahdas
erzogenes, kas atraitne, rakstu par Wahzsemmes grab-
matahm fastahdiht; erzogene subdsejahs, ka tai smalti
jadsihwojohht un tadeht newarohht til dauds maksahht,
zil tas raksts wehrts. Tomehr winna rakstneekam
lohti leelu naudū maksaja, turklaht schehlodamees,
ka ar masuminu, kas 500 tuhstoschu rubtu par
gaddu, wairaf ka tuhstoschu rubtu katru deenu is-
taisa, schai atraitnei buhdamai effohht lohti knappi
jadsihwo. Kahdi 2500 lohjekti no teem desmit tuhst-
oscheem augstmanneem eenemm if gaddus pa 20
tuhstoschu mahrzinu. Ar til mas jeb drufsu wai-
raf eenahfchanahm kahdeem 6000 lohjekteem no
wijs augstakahs „beedribas“ japeeteef. Zittas pehz
dsimmuma gan augstas pamihlijas, sam masaf ka
20 tuhstoschu mahrzinu par gaddu, neteef pee tahm
„wijs augstakahm“ rehkinatas.

Schee skaitli, kas no Anglu grabmatahm isnemti,
nebuhs gan us matta riktigi, warrehs weenai sum-
mai peelift ohtrai atraut, bet pahp pabrim apskat-
toht buhs ta leeta ta patte: warrehs dauds mas no-
manniht, zil pulka naudas tahs wijs augstakahs
desmit tuhstoschas pamihlijas eenemm un isdohd.
Leelas pillis, kas rindu rindahm ap heiddahrju buh-
wetas, schee angstmanni mahjo. Schi pillschtas
dalla weena patte til leela ka Berline. Katra tahda
pilli barrojahs kahds duzis, jeb diwidesmit sullaini,
kas atkal preefsch sewis sullainus, karrites un jah-
jamohs sirgus turra. Tadeht nau fo bribuetees par
to stikki, kas kahdam baggatam lahrdam gaddijees.
Winsch sawa pilli satizzis puifi prassa: „Kas Tu
tahds effi?“ Puifis atbild:

„Augsti zeenigs lahrda lungs, es effu pee Tuhfu
funnu-puifcha par funnu-puifi.“ No nu tee bagga-
tee Angli ar saweem milliōneem, sullaineem, wah-
geem un sirgeem darra un strahda? Winni taifa
parahdus. Tas winnu leelakais darbs. To newarr
gandrihs ne saprast, tomehr ta irr. Waijaga apdoh-
mahht, ka tee 20 kalpigi garri, kas lahrda lungu ap-
deen, salihdsinajami tahdeem swehrincem, kas
wissur naschke, wissas letas aplohda un apgrausch,
wissas leetas sadahrdsina, labbas ar flitahm sajanz,
istehre un pa alkai no tahm leetahm sleppeni pah-
dohd, kas preefsch kungeem teef cepirkts. Mesenn

kahds no teem desmit tuhstoscheem sawu wihna-
pagraba usraugu apfuhdseja, kas zaur kahdu ihpa-
schu pekku-zaurumu par tuhstoscheem rubtu bij wihnu
pahrdewis. Schee kalpigi garri turra sawa
starpā pagrab' istabās leelas balles, dsihres un wee-
fibas, kur winni ne buht flitaki nedsihwo, ka lungi
paschi. Zil nemaksa par gaddu sihda sekles, if dee-
nas balti ahdas zimdini, u. t. pr., jo bes zimdeem
nedrihst fullainis ne kahdas leetas rohka nemt!

To waijaga apdohmahht un wehl to arr, ka tee
wijs augstakee desmit tuhstoschi wissas sawas bes-
galligas waijadsibas, t. i. tahdas leetas, kas par
naudu japirt, nemm us parahda, us kredites,
ka lohpmannai salka, un ka no scheem augsteem kun-
geem nedrihst ne kad naudas prassihht, jagaida, ka-
mehr winni paschi no sewis maksaf. Ne weens gan
naw tahdu likumu dewis, ket wissi pee tam tur-
rahs, dohmahht ka nahwes strahpe buhtu jazeesch,
kad to, ko pirt, skaidra naudā aismaksa. Tee wijs
augstakee desmit tuhstoschi un wehl zittas pamihli-
jas, kas winneem pakkat dsennahs, aismaksa meef-
neekam, bekkeram, kurpneekam, skrohderam, wihna-
pahrdewejam, parahku-taisitajam, juweleeram u. t.
pr., tikkai pehz diweem, trim un peezeem gaddeem;
zitti maksaf wehl garrakds terminds (Wellingtons if
9 gaddus), zitti daudskahrt ne mas nemaksa. Un
kad nu tomehr scheem augstmanneem naudas nedrihst
prassihht, tad pahrdewiji un lohpmannai kriht bank-
rottē, t. i. winni usdohd sawus ar 300 procentehm
un eedohmateem skaitleem pilidus rehkinus adwo-
katam, un schis nu spaida lungu, kad wai gals.
Tas preefsch lohpmanna katru reis branga atmaksa
par ilgū gaidischanu, bet kungeem, sam nauda ja-
gahda, deesgan raischu. Es sazziju: „eedohmati
skaitli.“ To waijaga wehskultura, lai tohs labbi
warr apskattihht.

Par eedohmateem skaitleem sawz tahdus, kas ne
kad un ne kur naw bijuschu un tomehr par leelu
dahrgi teef aismaksati. Ta p. pr. „eedohmu biffes“
irr brihnum mohde; schis drehbes-gabbals teef ta
schuhst. Nudel jeb Dudel lahrda „kahjneeks“ jeb
kambar-sullainis, apmekle Nudel jeb Dudel lahrda
skrohderi un salka ta: Dohdeet man 3 mahrzinas
(1 mahrzina pehz muhsu naudas buhs gandrihs 7
rub.) un raksteet Nudel jeb Dudel lahrda rehkinā:
5 mahrzinas par weenahm biffehm. Ta winsch
leef biffes par 5 mahrzinahm us rehkina, un „ee-
dohma biffes“ irr nomehritas, sagreestas, schuhstas
un plettetas, atdohstas un nowalkatas — wijs tas
noteef til ahtri, ka dohmas lihds saulei aiskreen.

Us tahdu paschu wihji rohdahs eedohmu pilles,
eedohmu sohjis un eedohmu galka us kehfschu rehkina.
Pehz tam winni, probti kehfscha ar meefneeka puifi
jeb kahjneeku prezzejahs un pirt kahdu schenki, jo
winneem — „eetaupitas“ naudas — jau 1000
mahrzinu. Kad Nudel jeb Dudel lahrds weenreis
rehkinu aismaksa, tad winni newarr un nedrihst

waizabt un ismekleht, kurri cedohma skaitli, kurri pateefigi. To ne weens dschentlmens*) nedarra, nedrihst darriht. Winsch matfa, ka matti stahwu zeffahs un daschureis jaleene, lai gan 20 libds 30 un wairak tuhstoschu mahzinu par gaddu eenemw. Winsch, tas lungs, fa lehti probtams, pats ne kad nedrihst apstesseht un waigu waiga ar andelmanni un darba-landim apeetees jeb norunnah. Tas newarr buht, ta ka tas newarr notift, ka kehneene patte ar prastu darba-wihru farunnajahs. Weenreis gaddijahs, ka prasts wihrs kahdu gudru leetu bij isdohmajis; waldneezei tas gauschi patifka, tadeht pawehleja, lai wihrs preefschâ nahf. Nu zits dohmahs, ka kehneene patte ar wihru runnahs — ne ka! Winna prassa pa preefschu sawam adjutantam, fahs wihram prassa, wihrs atbild adjutantam, adjutants kehneene. To waijaga labbi cedohmatees. Kehneene un darba-wihrs stahw sahle, ne tahla weens no ohtra. Prassichanas ru atbildes noteef waigu waiga, bet treshajam waijaga buht par wid-dutaju, kas jautaschanas un atbildes weenam un ohtram atfakka, lai Angku uswehshchanahs liffumi netiktu pahrsahpti.

(Us preefschu wehl.)

Indrika kundsin!

Ar to ar Dewi jaw fenn esmu weens prahtos un ja tas ta nebuhtu, arri ne mas ne-eelastohs ar Dewi runnas un walloda, prohti tai nenoleesamâ taisniba: ka latrai leetai diwas puffes, lai ta buhtu schahda jeb tahda un — ka par teizamahm leetahm naw jasmeijahs bet; par neteizamahm tadeht arween warram raudah, ja peh; sohbugalla dabbas nedrihstam smeetees. Irr ar ja — irr dauds un deefgan pasaulê tahdu kautinu, kas par apfmeijamahm leetahm labbak raud, ne ka par apraudamahm leetahm smeijahs: tas til isriht peh; latra ammata un eeradduma; peh; latra dabbas un sapraschanas, peh; latra patifschanas un eegribbeschanas; tadeht Dew jo prohjam ar irr taisniba fazzidamam, ka weenam patih mahte, ohtram meita re. re. un ka tadeht weenam schahds sohbugals patihsoht, ohtram atfal tahds effoht pa prahtam. Taisniba irr un buhs un paliks muhschigi taisniba, bet gaisma, brihwiba, sapraschana un wiffas zittas labbas leetas arri bij, irr un buhs un paliks tahs paschas, 3 deenas wehl pabraki par muhschibu un Deews sinn zil tuhstoschus gaddus wehl ilgaki ne ta mehs abbi diwi un ne fa wiffi Schmulti jeb Srukli un wiffi Rebbe Rumki, Zoffeli Peisakowitschi un Peisaki Piffekbanowitschi. Bet ka wiffahm schihm leetahm irr arri diwas un warr buht wehl wairak puffes un tahs no abbejahm puffehm leetahs apstattitees, par to ne weens prahtigs nesrihdisees un ne weens neprahstigs neraudahs un ne weens Indrikis nebrihnisees un ne weens Schihds nemettih kustu, ne schur, ne tur. Tadeht peelischu pee ta pasihstama fallama wahrda wehl tohs wahrdu: weenam patihl feewa, ohtram feewas mahte, tresham feewas mahfa un zetturtam kalpa feewa re. Wai tas nebuhs teefa? fo? un wai ta arri patt nebuhs teefa, fa, kas taggad kahdam nepatihl, wehlaki tomehr patiks gan. Indriki, Sohfschi un sohbugalligas leetas, ja tee naw schidrafi, ka falds peens un sch dra putra, mul fu tautai wehl irr ne-

isprohtami un tadeht par agreem. Kahdus gaddus wehlaki ta buhs peh; teem til pat labriga, fa peh; sahli un pippareem, fa peh; sinnepehm un groffu-lahstehm un newarrehs bes teem dsihwoht un isriht: to redsam pee wiffahm mahzitahm un leelahm tautahm un — wai muhsu tautu tadeht jaw warretu sauft par mahzitu, kad kahds pahri simts augsta ffohla bijuschu un lihds ar Sprantschu jeb Wahzu tiffumeem arri winnu tihfumu un patihfumu un ar winnu liffumeem arri winnu lihfumu peenehmuschu? jeb kad kahdas simts pagasta ffohlas iszehlschahs, kurru ffohlmeisteri arri irr pagasta sribweri un kurru nammi arri irr pagasta teefas un waldschanas nammi? Wai notahdeem ffohlotajeem dauds labba warram zereht, kas sawus pahra lohshu-gaddus nogaididami to ammatu par lehtu algu panehmusches, jeb kas no badda dsihdi diweem kungeem nemmahs kalpoht? Teefa irr un paleel arri schetam wahrdam: latrai leetai diwas puffes! No weenas puffes: pagastam weegla nolohneschana — no ohtras puffes: pagastam arri weegla ffohla, weeglis ffohlmeisters un weegli ffohlas behni. Ta patt ar sohbugalleem arri jo gruhfati sohbugalli, jo gruhfati smeheji, jo weeglaki sohbugalli, jo weeglaki smeheji. Ahrfemmes tas wiffai zittadi, tadeht ka tur arri wairak mahzitu lauschu ne ka wee mums; tur pliffgalwus (jeb arri tohs, kam 3 maitufarrini us pauri atliffuschu) ne weens sohbugals netaupa, pee mums preefsch teem klannahs lihds semmei lohjidamees. Tomehr 50 gaddus wehlaki tas sawadi buhs un ja mums arr schodeen naw tilkai weens weenigs Indrikis un weens weenigs sohbugals, wehlaki tee mums buhs nestaitami ta jubras-smilts jeb mescha-pappardes. Bet ja Tu mannis pilns brihnumu waijaji, kam sohbugals wairseraksta sawas neddekas-sinnas? Nu — winnam sawi sohbi arri jafarga ka katram zittam. Wai winsch sahkus affaru-willeenus ar jaw kahdam ispreedis? Warr buht gan. Bet ta leeta ta ja-isskaidro: ar winnu irr ta pat fa ar spreddiki; ja ar spreddika-runnu kahdam trahpa firdi ta pat, ka affins laidejs ar sawu zirri us ahderi un ja nu affinis sahst stipri tezzeht, tad us dascha frohga-benka dsirdehs sahfaschannu, lammahschannu un smahdeschannu. Ta arri sohbugallam wai tihscham, wai no nejaufsi gaddahs sawu bulti reis trahpiht kahdas aufschas plerfichim, kahda Antina stabbulitei, kahda geffa deeweklim jeb kahda pagana ellam, kahdas furbas kurbojchani, jeb kahda wehdera kalpa wehderam, kahda nehfscha raggeem, kahda sunna sohbeem jeb kahdas pihlites spahrnneem — tad sinnam brehz un waid, mauj un. blauj, waimana un gaudu, peff un sahfa sohbugallu ka pehdigo ubbagu. Un Deewa Kunga peh; lai ne weens ne-eedrihstahs aiskahrt taggadeju nedarbneeku nedarbus un netiffumu! Kas lohpa darbus smahd, tas rats lohpa wihse teef apgahnihts, nofehshits un nosunnihits ka wai pats suns maifes-kummosu no rohkas pretti nenems.

Paleetu schoreis Laws Dewi taisnibas mihlestibas deht zeenih eefahdam, bet wehl lahga ne-eeraudsihts

Sohbugals.

kam wehl dauds laifa atleef un dauds sohbu preefsch sohroschanas.

Deeziba.

Es apralscha rakshits apleezinaju, ka peedsehru schâ prahta to Pehla-Meiri effu frohga redsejis. Sezze, preefschstahws.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Zensures atwehlehts.

Rihgâ, 23. Merz 1872.

*) Muishneels, gohda-wibrs.